

Fru Vilhelmine Ullmann,

f. Dunker.

De blir borte en efter en de sterke og typiske personligheter som gav forrige aarhundrede dets præg. Skikkelser som en fru Sars, en Elisabeth Welhaven, en Aasta Hansteen, en Amalie Skram, en Camilla Collett og en fru Ullmann. Sterke, ranke, farverige personligheter, der satte merke, og som man samlet sig om.

* * *

Fru Ullmann var datter av bergs-assessor Dunker og frue, f. Hansteen. Ellers nævnte man sjelden hendes far; det var likesom tilstrækkelig at hun var en datter av Conradine Dunker.

— Min første erindring, sier hun selv i «Fra tyveaarene og litt mere» er lyksaligheten over at sitte sluttet i mors fang og høre hende tale; se solen skinne ind gjennom vinduet og tegne figurer paa gulvet — vidunderligt! — som det da ogsaa er.

Men livet vendte snart ogsaa den alvorlige side til. Hun var en kraftig natur med en aand som søkte ind til dybderne, og som altid fandt frem der hvor tidens bølger brøtes.

Der var de nationale spørsmåal, og der var de religiøse.

— Vi kom efter den tid hun tilhørte, sier fru Ullmann om sin mor, vi tok lidelsen i arv.

Hendes mor hadde uten videre bøiet sig for de hævndvundne dogmer; datteren var begyndt at spørre.

Saa søkte hun — som saa mange i den tid — hen til Wexels prækestol. — Ingen kan telle eller veie al den sjælenød hos dem, som flokkedes om ham, sier hun selv. — Og han, som sa om sig selv: *Jeg kjender kun det gjenfødte menneske, det naturlige menneske kjender jeg ikke*, han talte til alle om den troendes herlighet og lyksalighet. Aldrig kan vi takke ham nok. Han gav os haab, fred og mot, han reiste personligheten. Naar jeg tænker paa Wexels prækener, syntes jeg altid han

talte ut av ordet om ham, fra hvem al faderlighet er i himlen og paa jorden.

Fru Ullmann hadde arvet sin mors dramatiske talent; hun optraadte som barn i dramatisk selskab, og de som senere hørte hende foredra dramatiske verker, er begeistret over hendes fine og kunstnerisk fuldendte foredragskunst. Hun elsket Ole Bulls violin og Asbjørnsen og Moes eventyr, og selv samlet hun paa gamle folkeviser, som hun ogsaa sang med en fortryllende ynde. Asbjørnsen var henrykt naar han hørte hende synge viser for sine smaa, og Jørgen Moe skrev, som bekjendt, sin vakre lille barnebok «I Brønden og i Tjernet» for hendes barn.

Fru Ullmann har ogsaa selv skrevet en mængde vers — morsomme, vittige og religiøse, hun leverte bidrag til Gjertsens barneblad, til «Nylænde», og i «Morgenbladet» skrev hun sine erindringer «Fra tyveaarene og litt mere», som senere er utkommet som bok.

— Men om der fortælles om fru Ullmann, sier fru Mathilde Schjøtt i sin udmerkede artikel om den avdøde i «Norske Kvinder», om der utgis og samles skrifter og digte av hende, saa kan kun det levende

bekjendtskap gi forestilling om hende selv. Erindringen om hendes skjønnhet, hendes deilige stemme, hendes straalende smil, magten av hendes personlighet er kun for dem, som har kjendt hende. «Her maatte man bli som det finest stemte instrument», sa digteren Goldschmidt, da han saa sig om i hendes skjønnne stue paa Malmøen. Hun skapte skjønnhet og hygge om sig. Men de som har kjendt hende bedst, vil især huske og takke hende for hendes ædelmod, hendes høisind. Ingen var som hun at komme til, naar man var i knipe, naar man var i vaande. Aldrig sa hun: Nei, at du kunde gjøre det! Hun hjalp, hun trøstet. Da vi var smaa, tørket

